

KOMUNIKACIJSKI NAČRT PROJEKTA

Fiziologija spoznavnih moči v Descartesovi filozofiji narave

Podatki o projektu

Akronim projekta: Z6-70209

Vrsta projekta: podoktorski projekt

Leto razpisa projekta: 2025

Vodja projekta: dr. Matija Jan

Institucija: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti ZRC SAZU,
Filozofski inštitut

Trajanje projekta: 01.04.2026 – 30.03.2028

Podatki o komunikacijskem načrtu

Avtor komunikacijskega načrta: Dr. Matija Jan

Datum priprave načrta:

Različica dokumenta: 1.0

ZRC SAZU

Kazalo vsebine

1. Namen in cilji komuniciranja.....	3
2. Ciljne skupine.....	3
3. Ključna sporočila.....	3
4. Komunikacijski kanali in orodja.....	4
5. Časovni načrt komuniciranja.....	5
6. Odgovornosti.....	5
7. Kazalniki uspešnosti.....	5
8. Skladnost z zahtevami ARIS.....	5

1. Namen in cilji komuniciranja

Projekt analizira doslej spregledano polje znotraj študij zgodovine (kartezijanske) filozofije, tj. fiziologijo spoznavnih moči. V okviru Descartesovega dualističnega pojmovanja stvarstva, ki slednje deli na telesa in misleče substance ali duhove, je treba med spoznavnimi procesi, ki se odvijajo v duhu, razlikovati med tistimi, ki so odvisni zgolj od duha samega (umevanje in sodba), in tistimi, ki predpostavljajo združenje človeškega duha s človeškim telesom in imajo zato fiziološke pogoje možnosti (čutenje, predstavljanje, asociativni spomin, pozornost).

Analiza fiziologije spoznavnih moči se nanaša na razločitev različnih telesnih mehanizmov, ki tvorijo te nujne telesne pogoje spoznavnih procesov. Ker so ti mehanizmi za določene spoznavne procese nujni, lahko Descartesovo spoznavno teorijo v celoti razumemo šele, ko jih analiziramo.

Projekt v tem oziru predstavlja novost, saj so se dosedanje raziskave Descartesove filozofije bodisi osredotočale na psihofizične aspekte teh spoznavnih pojavov bodisi so se, kolikor so obravnavale fiziologijo samo, osredotočale predvsem na vegetativna in motorična delovanja telesa, medtem ko so njegov prispevek k spoznavnim procesom puščale ob strani. Projekt dotični materialistični aspekt Descartesove spoznavne teorije istočasno postavlja v odnos do razvoja sodobnih naravoslovnih znanosti kognicije, kot so kognitivne znanosti ter nevroznanost.

Cilji komuniciranja:

1. obveščati znanstveno, strokovno in splošno javnost o poteku in rezultatih raziskave;
2. omogočiti razumevanje spregledanega polja fiziologije spoznavnih moči v Descartesovi filozofiji prek branja izvirnih besedil in sodobnih študij zgodovine filozofije;
3. vzpostaviti navezavo med kartezijanskimi študijami in sodobnimi teorijami kognicije;
4. krepiti prepoznavnost raziskovalca in področja filozofije ter demonstrirati uspešnost raziskav.

2. Ciljne skupine

Projekt naslavlja več ciljnih skupin, ki se med seboj razlikujejo, a so enako pomembne; o rezultatih projekta bodo obveščene na različne, njim prilagojene načine in ob različnih fazah izvajanja projekta:

1. domača in mednarodna znanstvena skupnost;
2. mlajše raziskovalke/raziskovalci in študentke/študenti;
3. mediji in splošna javnost;
4. financerji (ARIS).

3. Ključna sporočila

Fiziologija spoznavnih moči je premalo raziskano področje Descartesove spoznavne teorije. Kolikor določene oblike spoznanja po Descartesu predpostavljajo učinkovanje telesa na dušo, ni mogoče trditi, da smo eksplicirali celotno Descartesovo spoznavno teorijo, če teh telesnih mehanizmov nismo pojasnili. Kolikor tega ne storimo, si lahko ustvarimo napačno, a žal še vedno pogosto predstavo o Descartesu kot spiritualistično naravnemu mislec, ki je privilegiral metafizična vprašanja, kot sta obstoj in narava človeškega duha in Boga, in zapostavljal vprašanja, ki se nanašajo na telo, tj. fiziko in fiziologijo. Ne le, da je ta podoba napačna, kolikor je bil glavni smoter Descartesove metafizike utemeljiti njegovo novo mehanicistično pojmovanje fizike, temveč telo tudi v področju spoznanja, ki se načeloma nanaša na pojave, ki se odvijajo v duhu, odigra ključno vlogo. S tem, ko se to napačno podobo ovrže, se Descartesa obenem postavi v tesno razmerje z naravoslovnimi znanostmi, med drugimi z naravoslovnimi znanostmi kognicije.

Znanstvena skupnost

1. Fiziologija spoznavnih moči je ključno, a dokaj neraziskano polje kartezijskih študij;
2. Projekt razvije celotno teorijo mehanizmov fiziologije spoznavnih moči, s čimer omogoči celotno razumevanje Descartesovega pojmovanja pojava spoznanja;
3. Rezultati bodo prispevali k filozofski stroki, predvsem k zgodovini filozofije, obenem pa bodo prek navezave na sodobna pojmovanja kognicije odprla nova interdisciplinarno relevantna raziskovalna vprašanja.

Mlajši raziskovalci/raziskovalke in študentje/študentke

1. Projekt ponuja priložnost za sodelovanje v raziskavi s področja zgodovine filozofije ter za pridobivanje raziskovalnih in komunikacijskih kompetenc;
2. Vključevanje v bralni seminar, konferenco in publikacije spodbuja učenje in nadaljnjo akademsko pot mladih sodelavk in sodelavcev.

Mediji in splošna javnost

1. Projekt prispeva k pravilnemu razumevanju splošno rabljenih pojmov, kot je kartezijski dualizem, in splošno poznanih mest, kot je vloga češarike v Descartesovi filozofiji;
2. Pokaže, kako je velik del spontanega govora o spoznanju, tako v vsakdanjem življenju kot v sodobnih znanstvenih besedilih, pogosto dedič kartezijske filozofije;

Financerji

1. Projekt prispeva k razvoju temeljnega raziskovanja na področju filozofije in kognitivnih znanosti.
2. Rezultati bodo javno dostopni prek znanstvenih objav, konferenc in drugih diseminacijskih aktivnosti.
3. Projekt krepi mednarodno prepoznavnost slovenske filozofije ter spodbuja razvoj mlajših raziskovalk in raziskovalcev in razvoj interdisciplinarnih raziskav.

4. Komunikacijski kanali in orodja

Za doseganje ciljnih skupin iz 2. točke bom uporabljal naslednje komunikacijske kanale in orodja, ki jih bom prilagajal posamezni fazi in namenu komuniciranja:

1. znanstvene objave (članki v domačih in mednarodnih znanstvenih revijah, znanstvena monografija);
2. projektna spletna stran, namenjena predstavitvi projekta, obveščanju o aktualnih dejavnostih ter arhiviranju ključnih projektnih dogodkov in publikacij;
3. bralni seminar s pričetkom oktobra 2026;
4. mednarodna konferenca oktobra 2027;
5. spletna stran ZRC SAZU in Facebook stran ZRC SAZU;
6. Facebook stran in projektna stran Filozofskega inštituta ZRC SAZU in mailing lista Filozofskega inštituta ZRC SAZU za obveščanje o dogodkih projekta;
7. poljudni članki, intervjuji, medijski prispevki.

5. Časovni načrt komuniciranja

Časovni načrt komuniciranja je razdeljen v tri faze:

1. Začetek (prvo polletje projekta, do oktobra 2026) – predstavitev in zagon projektnih aktivnosti: spletna predstavitev projekta in raziskovalca; priprava komunikacijskega in internega raziskovalnega načrta; zbiranje prijav za mednarodno konferenco za oktober 2027 in priprava načrta za bralni seminar s pričetkom v oktobru 2026.
2. Vmesne faze (sprotna interakcija z javnostjo in razvijanje projekta, oktober 2026 – oktober 2027): bralni seminar, organizacija mednarodne konference v oktobru 2027, spremljajoče medijske aktivnosti ter sprotne znanstvene objave.
3. Zaključek (obdobje od oktobra 2027 do konca marca 2028) – diseminacija rezultatov: objava monografija ter priprava končnega projektne poročila.

6. Odgovornosti

Za komuniciranje skrbi vodja projekta dr. Matija Jan. Za objave na spletni strani ZRC SAZU je zadolžen tajnik Filozofskega inštituta mag. Matej Ažman, za objave na inštitutskem profilu Filozofskega inštituta na družbenem omrežju Facebook pa skrbi Filozofski inštitut, ki obenem obvešča o aktivnostih projekta tudi prek inštitutske mailing liste. Pri komuniciranju širši javnosti se uporabljajo tudi osrednji komunikacijski kanali ZRC SAZU, vključno z družbenimi omrežji in YouTube kanalom.

7. Kazalniki uspešnosti

Uspešnost komuniciranja bom spremljal z osnovnim beleženjem izvedenih aktivnosti, njihovega dosega in odziva ciljnih skupin. Konkretni kazalniki uspešnosti za projekt so:

1. 2 znanstveni objavi vodje projekta v domačih in mednarodnih znanstvenih publikacijah ter izid znanstvene monografije, ki vključuje prispevek vodje projekta;
2. izvedba bralnega seminarja;
3. izvedba mednarodne konference;
4. objavljane in posodabljanje vsebin na projektni spletni strani;
5. medijska prisotnost vodje projekta (intervjuji, prispevki, omembe in druge predstavitve projekta);
6. vključevanje študentk in študentov oz. mlajših raziskovalk in raziskovalcev v bralni seminar skozi celotno trajanje projekta;
7. dosež spletnih vsebin (ogled projektne spletne strani);
8. neposredni odziv ciljnih skupin, spremljan z udeležbo na dogodkih, razpravami po dogodkih in drugimi povratnimi informacijami.

8. Skladnost z zahtevami ARIS

Komunikacijski načrt in njegovo izvajanje na projektu *Fiziologija spoznavnih moči v Descartesovi filozofiji narave* sta skladna z zahtevami Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS): navajanje sofinanciranja ARIS je jasno razvidno pri vseh objavah, dogodkih in publikacijah znanstvenoraziskovalnih rezultatov raziskav, tako na spletnih straneh kot na družbenih omrežjih. Diseminacija rezultatov raziskav poteka skladno s tem načrtom, izvajanje projekta pa ob tem upošteva načela odprte znanosti, pravila odprtega dostopa ter etična načela raziskovalnega in javnega delovanja.